ماسيس غزته‌سى اداره‌خانه‌سى
Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել Յ. Խմբագրութիւն
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Համալի Բաշը խան
Օսմ. Նախկին Պանքայի փողոց, Թիւ 2
Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE
Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	ղեկն.	արծ.	75
»	Վեցամսեայ	»	»	40
Գաւառներու	Տարեկան	»	»	100
»	Վեցամսեայ	»	»	50
»	Եռամսեայ	»	»	25
Օտար երկրի	Տարեկան		ֆրանք	25
Ռուսիոյ	»		րուբլի	10

Դրամի փոխարէն փոսթայի փոլ կընդունուի. 115 գրուշի փուլը 100 գրուշի հաշուով։

ԳՐԱԿԱՆ ՅԱՒԱԿՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մի՛ գովէք այնպիսի գրուածները՝ որոնց մէջ յաւակնութիւն կերեւի. գրական ասպարէզին ամենէն գարշելի մոլութիւնն է այն. Հատուածներ ճչելու, պարբերութիւններ արուեստակելու յուլի սովորութիւնը տեսակ մը հըպարտութիւն դրած է կամ դրած էր կարգ մը գրողներու մէջ, որոնց բովանդակ արժանիքն է լաւ ցուցադրել փոխ առնուած գաղափարները, խակատիպ չնորհքէ զուրկ գրութիւնները։ Եւ այդ փոխ առնուած ու գրագողութեան վերարկուով դէչ ծածկուած իմաստները չունին իրենց մէջ յաւակնելու արժանի բան մը. բայց դարձեալ կը յաւակնին անոնք, որ հրապարակի մէջ ծնունդ առած են այդպիսի թեթեւ, անիմաստ, անփայլ յօդուածներու։ Մենք ոչ միայն իրաւամբ կը պախարակենք այս տեսակ գրուածներու յաւակնութիւնները, այլ ամենէն գեղեցիկ գրութիւններու մէջ նոյն իսկ անուշադրութեամբ խոյս տուած յաւակնոտ ազելութիւնները, վասն զի այս վերջին պարագային սախլուած կըլլանք խորհելու թէ գրողը մաքրած չէ բոլորովին իր Ես-ը, և չերեւիր բարոյական ամբծութեամբ որուն արտափայլումն է ոճին ալ մաքրութիւնը։

Սա՛ եւրոպական բառը շատ գործածուած է, և մին եղած է այն անհրաժեշտ բառերէն, որոնց ծայրայեղ չփումը մեր գաղափարներու բացատրութեան հետ՝ բթացուցած է անոնց նրբութիւնը, և պղծած անոնց նուիրականութիւնը։ Բարոյականը ենթադրուած էր՝ չի զարգացած մաքերու կարծիքով՝ տեսակ մը հոգեկան անմեղութեան հարկաւոր պայման, և այսպէս բնատիպ գաղափարներէ, ճշմարիտ լոյսերէ զուրկ եղող մըտքեր սկսան քարոզել թէ բարոյականը հոգին առաքինութիւնն է, և հոգին միայն անով կը փրկուի, կրօնի անհրաժեշտ երկրորդն է, անոր աղախինը, անոր բղխումը։ Բայց ա՛ն օրէն՝ երբ մարդկային սրտին գիտութիւնը առաջացաւ, ա՛ն օրէն՝ երբ մեր զգացումներուն ճըշմարիտ բնութիւնը հասկցուեցաւ, երբ դիւրին եղաւ ըմբռնել թէ մարդս ինքնազարգացման համար մեծ և կարեւոր դրամագլուխ մ'ունի, այսինքն անոր նիւթական յարմարութեան, բնական ինքնաճանաչութեան դրամագլուխը, անկախ բոլորովին կրօնական, արտաքին, ընկերական կապերէ և սովորութեան աւանդական բռնութիւններէն, դժուար չէր հաւատալ թէ բարոյականը մարդուն ներքին էութիւնն է. անոր Ես-ը, որ կը ցոլայ իր անհատական կեանքին, ընկերական յարաբերութիւններուն, արտադրած գործերուն, խորհած նիւթերուն մէջ։ Ոչ միայն իմաստասիրական, գիտական, դրական ճիւղերուն, այլ նաեւ նիւթական ամենէն կոշտ արտադրութիւններուն մէջ կերեւի մարդուն Ես-ը, այսինքն բարոյականը, անոր բարքը, ամբողջութիւնը այն բոլոր պայմաններուն, որոնց համադրութիւնը կը կազմէ ինչ որ մենք սովորաբար բարոյական կըսենք և այդ անունով կը ճանչնանք։

Ուրեմն յայտնի է թէ այս իմաստով ճանչցուած բարոյականը ո՛րչափ կը տարբերի կրօնական, բարեպաշտական դաւեհիկ բարոյականէն՝ որ կը մեռցնէ մարդուն եսը, անոր պայծառ յատկութիւնները տեսնել կարծելով քանի մը դոց սովրուած բանաձեւներու կամ վերացական հայեցողութիւններու մէջ։ Այս կերպ խորհրդածութիւնը երկար ատեն հաստատուն պահեց մտքի ազատութիւնը, և իրերը մնացին անհասկընալի մթութեան մը մէջ, ուր խորհուրդը չունէր ազատ ելք, և ճշմարտութիւնը բնական ընթացք։ Սակայն սխալ հասկցուած բարոյականը այս արդիւնքը ունենալով, կարելի չէր որ գրական քննադատութիւնը իր ուղիղ դերը կատարէր ասպարէզին վրայ. քանի որ մարդկային սիրտը պարզուած չէր. անոր զգայնականներուն չափը, բարձրութեան աստիճանը, ելեւէջները ճշդուած չէին, ի՞նչպէս կարելի պիտի ըլլար դասակարգել գրուածքի մը յատկութիւններն ու թերութիւնները, ի՞նչպէս կարելի պիտի ըլլար մատնանիշ ընել այն անբարոյական գրողները՝ որ օգուտ քաղելով չրջականներու անհմուտ և անփորձ միջակութենէն, կառնէին յաւակնութեան անտանելի չեչտ մը, չնաչխարհիկ մատենագիրներ կարծուելով տղայ և խակ ընթերցողներու աչքեւ։ Անոնք շատ չէին փափաքեր որ ճապաղի, ցրուի լոյսը, հաւասարապէս ճառագայթէ ամենուն վրայ, խորհելու, գրելու, դատելու համերաշխ մակարդակ մը չինելու համար։ Անոնք գիտէին որ երբ այդ մակարդակը կերտուի, իրենց գործը լմնցած էր, կայծոռիկներու պէս անտեսանելի պիտի ըլլային օրուան լուսաւոր պայծառութենէն. իրենց տափակ միջակութիւնը և գրական աններելի չահագործութիւնը երեւան պիտի ելնէր, ուստի ջանացին ժողովուրդը ապրեցնել գրական աղքատ մթնոլորտին մէջ, յաւերժացնել ուզելով սկզբնական խաւարը։ Ես այդպիսիները միշտ յաւակնեցան։ Իրենք էին կամ են հեղինակութիւնը. իրենք միայն գիտեն գրել Պիւֆոնի պէս ոճով, Պասքալի պէս պերճօրէն, Ռուսոյի պէս ողբով, Մոլիէռի պէս հեգնութեամբ։ Ջկա՞ն արդեօք տակաւին աստին անդին անծանօթ գրողներ՝ որոնք անհանդուրժելի յաւակնութիւն մ'ունին իրենց անձին և իրենց գրչին վրայ, և նիւթական ամենէն կոշտ զբաղումներուն մէջ կը չարունակեն դեռ ունենալ երբեմնի կորովը ու աչխոյժը, չըսենք միջակութիւնը։ Եւ այնպիսիները չեն հանիր։ Ասի սխալ հասկցուած բարոյականէ մը առաջ կուգայ, կամ բարոյականէ զուրկ ըլլալ կը նշանակէ, ինչ իմաստով բարոյականը որ վերը բացատրեցինք։

Հմուտ ըլլալը չի նշանակեր անպատճառ դասախարակեալ ըլլալ, մեր գրողներէն կը պահանջուի բարեկրթութիւն, տեսակ մը համեստութիւն. այն ատեն կրնան կատարել իրենց պաշտօնը թէ՛ իբրեւ ուսուցիչ, թէ՛ իբրեւ հրապարակագիր և թէ՛ իբրեւ բժիշկ կամ փաստաբան և այլն։ Գրական հրապարակը յաճախ ստուգանիշն է ազգի մը նկարագրին։ Այս գաղափարէն առաջնորդուած չէ՞ որ կը դասակարգենք եւրոպական ազգերու նկարագիրը, որ կերեւի անոնց գրագէտներուն, իմաստասէրներուն, հրապարակագիրներուն ճաշակին և ոճին մէջ։ Գրական արտադրութիւնները բարոյական անտեսութեան առաջդիմութիւնը կը ցուցնեն։ Ուստի կը խնդրենք մեր գրողներէն կամ անոնցմէ որոնց մէջ դեռ արժուն մնացած է գրելու տենչը, ողջմտի յաւակնոտ չըլլան, ճշմարիտ արժանիքը միշտ համեստ է. իրենց օրինաւոր աստիճանով չափեն, դատեն իրերը, և այլամերժ զգացումներու հաւանքէն չքչուին։ Եթէ ոչ, մեր նկարագրի մասին յուսահատեցուցիչ գաղափար մը կուտան։

Ե.

ՌՈՒՍՃՈՒՔԻ ԱՂԷՏԸ

ՌՈՒՍՃՈՒՔ, 26 Յուլիս 1897

Երեկ չի կրցի չարունակել գրութիւնս. անակնկալ աղէտ մը վեր ի վար յուզեց քաղաքը և խորեց գրութեանս նպատակը, որուն պիտի անդրադառնամ յառաջիկային։

Գրած էի թէ գաղթականութենէն մաս մը կը զբաղի հին փամփուշտներ պարպելով։ Այս փամփուշտի մթերանոցը և աշխատանոցն էր որ խուկ պայթեցաւ, հարիւրէ աւելի զոհերու կեանքը խորովելով։

Աղէտը պատահեցաւ կէս օրէն մէկ ժամ վերջը, երբ քաղաքը ամբողջ իր կէսօրուան թմրութեանը մէջ էր. ահագին թնդիւն մը լսուեցաւ, որուն հետեւեցան անընդհատ չառաչիւններ և մուխի երկար, խիտ բուլաներ սկսաւ քաղաքին վրայ օրօրուիլ, մահուան չարագուշակ ոգիի մը պէս իր թեւերը տարածելով։

Անհնարին է պատմել ժողովրդին յուզումը. քաղաքացիք ամբողջ մեծ, պզտիկ, հարուստ, աղքատ, կին տղայ սկսան աղէտին կողմը վազել։

Այս վառօդի մթերանոց-աշխատանոցը որ բացօթեայ տեղ մըն էր տախտակորմով չրջապատուած, կը գտնուի քաղաքէն դուրս եւր հիւսիսային արեւելեան ծայրը՝ Բարանթինայի մօտերը։

Գործին տէրը և վերահսկող մարդը, որոնք բնաւ կանխատեսութիւն մը ըրած չէին այս տեսակ անակնկալէ մը զգուշանալու համար, խերք ունեցած էին սակայն 200—250 մարդ. լցուն փամփուշտներու հետ մէկտեղ իրարու վրայ դիզել, և նոյն իսկ դուռը անոնց վրայ կղպել։

Կիներու անկիւնէն—կին և տղայ աշխատաւորներ ալ կային— կը բռնկի կրակը, որ վայրկեանի մը մէջ իր բոցեղէն աւիւնները կը տարածէ իր բոլորտիքը։ Հսկող պահապանը գլուխն առած կը փախի, բանտարկուած գործաւորներէն հազիւ մէկ մասը իրենք զիրենք տախտակորմին վրայէն դուրս կը նետեն, ու մէկ քանիներն ալ կը կոտրեն տախտակորմը և իրենց կիսախանձ մարմինները կ'երթան զովացնել Դանուբի ալիքներուն քով։

Մեծագոյն մասը կը մնայ հոն, այդ նորակերտ խարոյկին վրայ եփուելու, ածխանալու։

Զինուորական չղթայ մը չրջապատած էր կրակին տեղը 10 վայրկեան հեռաւորութեամբ թող չտալով հետղհետէ խառնուող ամբոխին մօտենալու, որովհետեւ փամփուշտները չարունակ կը պայթէին փոսոցի մէջ նետուելով, և գնտակներու տեղատարափ մը ցանելով իրենց բոլորտիքը։

Ջրհանկիրներու խումբն ալ ժամանակին հասաւ. իր գործերուն հանդիսատես բազմութիւնը, սրտատրոփ կըսպասէր ելքին, անհուն իրարանցում մը կար. հոս կին մը իր ամուսինը կը փնտռէր, անդին հայր մը իր զաւակը, ուրիշ կողմ պզտիկ մը իր մայրը, և ժամ մը վերջը եկան կառքերով ողջ վիրաւորները հիւանդանոց փոխադրել։

Ահեղ, մորմոքեցնող պատկեր մըն էր որ կը ներկայացնէր հիւանդանոցի գաւիթը, խանձուած դէմքեր, այրած, պատառպատառ եղած անդամներ, դեռ կիսավառ ծծերով կիներ....

Բժիշկները փութացին անմիջական դարմաններ ընծայելու։

Իրիկուան մօտ կրակը մարեցաւ, և բազմութիւնը խուժեց աղէտին վայրը. ալ ամէն բան վերջացած էր, հանգչած էր կրակը իր մոխիրներուն տակ ծածկելով անհետացած մարմինները. Ամբողջ չրջականները փամփուշտի կտորներով ծածկուած էին. եօթը միլիոն փամփուշտ պայթած է եղեր։

Մոխիրներէն դուրս մնացած դիակները փոխադրուած էին մօտակայ քարանթինան։

Մեռնողներուն դեռ ճիշդ հաշիւը չէ կայ, 250 ի մօտ գործաւորներէ կ'ըսէ մեռած են։

Հայերուն զոհը 40ի մօտ կը հաշուուի դեռ։

Այսօր պուլկար մեռնողները և անճանաչելի դիակները Թաղեցին պուլկարաց գերեզմանատունը. 10 ի չափ ճանչցուած և տէրերը եղած մեռեալներ ալ բերին մեր գերեզմանատունը։

Հիւանդներ ալ կան որոնցմէ շատ յոյս չկայ։

Ռուսճուքցի հայ գաղթականութիւնը երեք դպրոցական աշակերտներ ալ զոհ տուաւ։

Առաջինը Տիրան Փափազեան, բարձրագոյն կարգի աշակերտներէն, որ կէս այրուած հիւանդանոց բերուած էր, և այս գիշեր մեռաւ, այսօր թաղեցին հանդիսաւոր կերպով մը, և դագաղին վրայ իր ընկերներէն մէկը խօսեցաւ դամբանական մը։

Ուրիչ մը դարձեալ բարձրագոյն կարգէն, որ մէկ քանի ամիս առաջ ստիպուած էր թողուլ դպրոցը, բոլորովին անյայտացած է. Երրորդ մըն ալ անճանաչելի վիճակի մը մէջ գտնուած։

Ահա պարագայ մը որ աւելի պիտի թըշուառացնէ արդէն թշուառ գաղթականութիւնը, 40 մարդիկ զոհուեցան և 40 ընտանիքներ այսօր թշուառ կը մնան։

Սովորութեան համաձայն ըսի՞նք թէ. իշխանը որ այսօր քաղաքս եկած էր, և նահանգապետն ու քաղաքապետը իրիկուան մօտ վազեցին աղէտին վայրը։

ՏԻՐ

ՄԵՐՍԻՆԻ ՀԱՅԵՐԸ

ՄԵՐՍԻՆ, 20 Յուլիս 97

Կը յիշեմ թէ նախորդ յօդուածս վերջացուցի Մերսինի հայոց դպրոցներուն վրայ ակնարկ մը նետելով. ի հարկէ ընթերցողները հետաքրքիր եղան հասկնալու թէ Մերսինի հայոց դպրոցներուն արդի վիճակը ինչպէ՞ս է. ահա քանի մը խօսքեր ալ այդ մասին։

Աղջկանց վարժարանին վրայով չեմ ուզեր աւելի բան մը ըսել. ինչ ակնարկութիւն որ ըրի անցեալ անգամ, կը վերաբերէր Թաղ. խորհրդի և հոգաբարձութեան այս տարուան գործունէութեան՝ որոնց մէջ միշտ իւր մասը ունի գործէն չհասկցող, բայց ամէն բանի մէջ գեր մը փնտռող անձ մը։ Գաղափար մը տալու համար ասոնց գործելու եղանակին վրայ, սաչափը ըսեմ որ այս տարի ալ երկու անգամ վարժուհի փոխեցին կամ բարեփոխեցին ի վնաս ազգային մանկտւոյն և միանգամայն սնտուկին։

Մանչ տղայոց վարժարանն ալ գրեթէ աւելի բարեբաղդ չէ քան միւսը. արդարեւ անցեալ տարիէ ի վեր այս վարժարանը յանձնուեցաւ սարկաւագի մը (Սսոյ միաբանութենէն). սակայն եկաւ տե՛ս որ դպրոցներու ծրագրին վրայ իչխողներն են կրթական գործին անտեղեակ մարդիկ։ Քաղաքիս մէջ պակաս չեն դուրսէն եկած և հոս առժամեայ հաստատուած ուսեալ անձեր, սակայն այս ծախը զանոնք միշտ հեռու կը պահէ և կամ թէ իրենք հեռո՛ւ հեռո՛ւ կը փախչին, որ եւ իցէ խորհուրդ մը չեն հարցներ գէթ կրթական հարցերու մասին. Նախորդ յօդուածիս մէջ յիչեր էի թէ նոր կազմուած Թաղ. խորհուրդը քաղաքիս մէջ գտնուած ամենէն պարկեչտ մարդոցմէ կազմուած է բացի մէկ անդամէն, սակայն պէտք է աս ալ աւելցնեմ թէ մէջերնին մէկ անդամ չի գտնուիր որ իր պաշտօնին կանոնագրութիւնը ուսումնասիրած ըլլայ, և շատ հաւանական է որ «կանոնագիր Թաղ. խորհրդոյ» անգամ չունենան իրենց գրասեղանին վրայ. ահաւասիկ ասոր կըսեն օրէնքով նստիլ և առանց օրէնքի կառավարել։

Հայոց եկեղեցին ի Մերսին.

Որչափ որ գովենք քիչ է, չիտակը ըսելով նախորդ սերունդին բարեպաշտութիւնը, որ կրցած են լաւ տեղ մը գնելու ատեն գնով և քաղաքին յաւագոյն տեղէն, գրեթէ 2500 3000 մեթր քառակուսի տարածութեամբ, որուն մէկ ծայրը կը բարձրանայ հաստատուն չինուած փոքրիկ մատուռ մը, անշուք և անճաշակ, ինչպէս որ են Մերսինի բոլոր միւս չէնքերը թէ հանրութեան և թէ անհատականութեան վերաբերեալ։ Գմբէթը՝ որ դրուած է այս մատուռին վրայ՝ ինչպէս մեծ սաղաւարտ մը փոքրիկ գլուխին վրայ և ասդին զանգակատուն մը ազազուն։ Եկեղեցին մէջն ալ աւելի անմխիթար երեւոյթ մը ունի. զանազան գործերէ և զանազան ձեւերէ բաղկացեալ մաս մը ճէճէմներ և խըլիմներ կը ծածկեն եկեղեցւոյ յատակին մէկ փոքրիկ մասը, մնացած մասը իւր բնական մերկ վիճակին մէջ ըլլալու պայմանաւ և այս ճէճէմներու և խըլիմներու վրայ վերէն վար կախուած խել մը ծուռ ու մուռ կանթեղներէ և աղտոտ ջահերէ կաթկթած ձէթի և մոմի կաթիլները որք ուրիչ զարդ մը կը յօրինեն, քիչ պատիւ չեն բերեր, թէ լուսարար տէր պապային և թէ՛ Թաղական աղաներուն փափուկ ճաշակին։

Մերսինի հայ ժողովուրդը շատ բարեպաշտ է, մանաւանդ պանդուխտները. ամէն կիրակի և տօն օրեր եկեղեցին լի է բազմութեամբ. ասեղ ձգելիք տեղ չմնար, մանաւանդ այն օրեր երբ նշանաւոր վարդապետ մը կամ քահանայ մը քարոզ խօսի. սակայն նստելու տեղ չկայ։ Ժողովրդեան մեծագոյն մասը ոտքի վրայ կը մնայ. մէկ մասը միայն տեղ կրնայ բռնել՝ այն այն [illegible]ներու վրայ որք պատերուն կցուած են և զորս Թաղ. խորհրդի յարգելի անդամներն իբրեւ նստարան կը ներկայացնեն գանգատո՞ղ պարոններուն։

Բայց դրամ կորզելու մասին ո՛չ ոք կարող է մրցիլ այս փոքրիկ հօտին փոքր ներկայացուցիչներուն հետ, և ժողովուրդը կը վճարէ, միշտ կը վճարէ առանց հաշիւ մը տեսնելու և առանց հաշիւը ուզելու։

Բայց ես չեղեցայ իմ ըսելիքներէս. ես կուզէի քիչ մը աւելի խօսիլ եկեղեցւոյ ներքին բարեզարդութեանը վրայ. աւելի բան մը, որովհետեւ այս տեղ մի բանուկ և վաճառաչահ նաւահանգիստ ըլլալով՝ միշտ եկող գացող օտարականները պակաս չեն և մենք պէտք չէր որ այսպէս կարի գձուձ վիճակի մէջ ներկայանայինք մեր դպրոցով. մեր եկեղեցիով։

Կ. Վ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Երկու օրէ ի վեր հեռագիրները շատ գէչ լուրեր տուին մեզի Պուլկարիոյ և Աւստրիոյ քաղաքական յարաբերութեանց վրայ։ Պալքանի այդ փոքրիկ պետութիւնը, որքան որ իմաստութեամբ չարժեցաւ վերջին ժամանակներս, իր տագնապի վայրկեանն ունեցաւ, և քիչ մնաց ծիծաղելի կռուի բռնուէր հզօր պետութեան մը հետ։ Մեր ընթերցողները չեն մոռցած թէ Աննա Սիմոն երգչուհին որ Աւստրիոյ հպատակ էր, սպաննուեցաւ Պոյչէֆ պուլկար սպայի մը ձեռամբ։ Պոյչէֆ ցկեանս բերդարգելութեան դատապարտուեցաւ, բայց Աւստրեան կառավարութիւնը և հանրային կարծիքը բնաւ գոհ չի մնացին Պուլկարիոյ դատավարութեան եղանակէն, և սաստիկ կերպով քննադատեցին Պուլկարիոյ կառավարութիւնը, դատական անկեղծութիւնը։ Պերլինի Լոքալանձայկեր թերթին թղթակիցը այս մասին տեսակցութիւն մը

ունենալով Մ. Սթոյլոֆի հետ, պուլկար նախարարապետը արհամարհանօք խօսեցաւ Աւստրիոյ նկատմամբ, վիրաւորիչ ակնարկութիւններ ըրաւ, աննպաստ յայտարարութիւններ տեղացուց կայսերական տան և Աւստրիոյ հանրային կարծեաց վրայ։ Անխոհեմ թղթակիցը իսկոյն հեռագրեց իր թերթին ծանուցեալ տեսակցութիւնը և անոր մէն մի բառերը։ Պէրլինի թերթերը ճշմարտախօս ըլլալու շատ մեծ համբաւ չունին, մանաւանդ թէ վերջերս Պէրլինի ոստիկանապետին դատավարութեան ատեն երեւան եկաւ անոնց կաշառակերութիւնը և շատ գձուձ հաշիւներու գերի ըլլալը։ Այդ առթիւ դիտուեցաւ թէ Պիզմարք իշխան որ տեսակ մը մենաշնորհ հաստատած էր գերման կայսրութեան նիւթական, բարոյական հեղինակութեան վրայ, նոյն թերթերն ալ դրած իր տրամադրութեան տակ, և անոնց երգել կուտար իր ուզած եղանակը։

Այսպէս Լոքալանձայկէր պուլկար նախարարապետին դիտողութիւնները հրատարակելով, Աւստրօ Հունգարիոյ կառավարութեան զայրոյթը գրգռեց. թէեւ պէտք է անկեղծ ըլլալ և խոստովանիլ թէ նախարարապետին դիմող թղթակիցը բնականաբար իր լսածները ի պաշտօնէ պիտի հաղորդէր իր թերթին, միայն թէ վերջին պահուն կըսուի որ Լոքալանձայկէրի Սոֆիայի թղթակիցը պաշտօնական ճշգութեամբ արձանագրել տուած չէ Մ. Սթոյլոֆի յայտարարութիւնները, ինչպէս փութացած էր ըսել Պալքանեան Հեռագրական Գործակալութիւնը։ Այս պատճառաբանեալ հերքումը չգոհացուց Կոլուխովսքի կոմսը, որ իսկոյն հրահանգ ղրկեց Սոֆիայի աւստրեան ներկայացուցչին, և խիստ և ըստ տիպողական կերպով հերքում մը և փոխարինութիւն մը միանգամայն պահանջել տուաւ պուլկար իշխանութենէն։ Փոխարինութիւնը անշուշտ Մ. Սթոյլոֆի հրաժարմամբ կըլլար. նախարարապետը վարանեցաւ. ճիշդ հոս տեղն է ըսելու թէ երկու սուրի մէջտեղ մնաց։ Մէկ կողմէն պուլկար նորածիլ իշխանապետութեան անձնասիրութիւնը կար, և միւս կողմէ դրացի հզօր պետութեան մը հետ խիստ անհաւասար կռուի մը բռնուելու ահագին երկիւղը։ Բնական էր որ երկրորդ նկատողութիւնը յաղթէր պուլկարական արդի և ապագայ բոլորյանակնոտ հաշիւներուն։

Եւ վերջին պահուն հեռագիրը կիմացնէ թէ Մ. Սթոյլոֆ պիտի հրաժարի, նոր դժուարութիւններ չյարուցանելու համար Պուլկարիոյ գլխուն քաղաքական ներկայ վիճակին մէջ։ Այս վաղանցիկ այլ ծանր միջադէպը տարբեր կերպով ականատես կընէ մեզ քաղաքական ամենանուրբ և բծախնդիր հաշիւներու։ Կըսուի թէ Պուլկարիա Ռուսիոյ հետ հաշտուելով, քանի մը բարենիշեր պակսեցուց իրեն համար Աւստրիոյ համակրութեան տետրակին մէջ։ Իրաւ է որ ցորչափ Պուլկարիա կը շարունակէր իր կերպով մը ապերախտ ընթացքը Ռուսիոյ նկատմամբ, Աւստրիա, եթէ ոչ յայտնապէս, գոնէ բոլորովին չէր ծածկեր իր գոհունակութիւնը իրերու այդ վիճակին համար, որուն յարատեւութիւնը կրնար միշտ օգտակար ըլլալ իրեն Պալքանի մէջ։

Խնդիրը այս երկրորդ տեսակէտէն դիտելով և դատելով, կրնանք ըսել թէ ահա յատկանշական երեւոյթ մը Պալքանեան թերակղզւոյն պետութեանց քաղաքականութեան մէջ։ Հոն երկու ազդեցութիւններ կան մին միւսէն զօրաւոր։ Ռուսական և Աւստրիական ազդեցութիւններն են անոնք, որ իրենց ամենէն հանդարտ բռնակալութեան ժամանակն իսկ գիտեն յարուցանել քաղաքական այնպիսի դժուարութիւններ, որ քիչ մնաց ահաւոր ճգնաժամի մը փոխուէր։ Այս նկատողութիւնները կառաջնորդեն մեզ անգամ մ'ալ դիտել տալու հաստատութիւնն ա՛յն խաղաղութեան, զոր մեծազօրք արձագանգներով կը հռչակեն եւրոպացի դիւանագէտները։ Զգայուն հիւանդոտ դիւրազգածութիւնը՝ որով բռնուած է դիւանագիտական աշխարհը՝ չկրնար դիւրաւ երաշխաւորել պայմանագրական առողջութեան մը շարունակութեան։

ՍՊԱՆԻԱ.— Փիլիպպեան կղզիներէն պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ակուինալտօ, Լանէրա և ուրիշ ապստամբապետներ 3000 հոգւով լեռներէն իջնելով՝ յարձակեցան Սան-Ռաֆայէլ գիւղին վրայ. բայց հարիւրի չափ կորուստ տալով ետ մղուեցան։ Սպանիացիք մէկ մեռեալ և եօթը վիրաւոր ունեցան։

ԱՆԳԼ. ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Պոմպայէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ բնիկներէն քանի մը հազար ապստամբներ Մոհման երկիրներէն գալով՝ անցեալ շաբաթ օր կէս օրէ վերջ յարձակեցան Բէշավէրէն 18 մղոն հեռու գտնուող ամրոցի մը վրայ։ Պահապան զինուորները ետ մղեցին զանոնք, սակայն ապստամբները կրակեցին գիւղ մը, և սպաննեցին երկու հոգի։ Նոր զինուորներ ղրկուեցան Բէշավէր։

—Վերջին պահուն կիմանանք թէ Բէշավէրէն ղրկուած զինուորները յաղթած են ապստամբներուն սաստիկ կռուոյ մը մէջ։ Անգլիացւոց կորուստն է 12 մեռեալ և 48 վիրաւոր։

ՀԱՐԱՒ. ԱՓՐԻԿԷ.— Կ'ըսուի թէ Հօթենթօները ապստամբած են Տամարալանտի սահմանագլխին վրայ։ Գերմանացիք՝ որ անոնց դիրքին վրայ յարձակեցան՝ մէկ հոգի կորսնցուցին և մէկ վիրաւոր ունեցան։

ՊԱՊԸ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Հիւսիսային Ֆրանսայի ուխտաւորները ընդունեցան Պապէն, որ օրհնեց զանոնք ըսելով. «Կօրհնեմ Հիւսիսային Ֆրանսայի քրիստոնեայ ռամկավարութիւնը»։ Ակլիարտի կարտինալ որ հացկերոյթին նախագահեց, ըսաւ թէ ամենուրեք կուսումնասիրուին գործաւորներուն վիճակը բարւոքելու միջոցներ, մանաւորապէս տնտեսական և բարոյական տեսակէտով։ Այս ուսումնասիրութիւնները հարկաւոր են և գովելի։ Բայց աւելի երջանիկ կըլլանք, երբ անոնց իրականացումը տեսնենք։ Եկեղեցին խրատելով որ տէրերը իրրեւ սարքին գործիք մը չնկատեն գործաւորները, այլ հոգ տանին ճանչնալու անոնց մարդկային արժանապատուութիւնը, կը ցուցնէ թէ երկնային պաշտօն ունի պաշտպանելու գործաւորաց իրաւունքները, ինչպէս նաեւ սովրեցնելու անոնց պարտքերը։ Եկեղեցին կը փափաքի որ գործաւորը իր վարպետին մէջ տեսնէ նաեւ բարի հայր մը։ Եկեղեցւոյն այս վարդապետութիւնը, ըսաւ կարտինալը, յիշեցուց Պապը իր շրջաբերականին մէջ։

ԻՏԱԼԻԱ.—Իտալական լրագիրները մանաւորապէս սաստիկ ցաւ և զայրոյթ կը յայտնեն Սպանիոյ նախարարապետ Մ. Քանովասի դառն մահուան վրայ։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ.—Բրէսպուրկի, Բաապի, Կրանէ շրջակաները գիւղերը ողողուած են. Կրան քաղաքն ալ ամբողջովին ջուրերու մէջ թաղուած է։ Ալթօֆէն և Նէվքէօթ մեծ մասով։ Բէշթա տակաւին վտանգի մէջ չէ։

Մ. ՔԱՆՈՎԱՍԻ ՄԱՀԸ.— Ոչ միայն Իտալեան թերթերը, այլ բովանդակ եւրոպական մամուլը կը վշտակրի ողբացեալ Քանովասի մահուան առթիւ։

ՍՈՒՏԱՆԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԸ.—Գահիրէէն կը հեռագրուի թէ Սուտանի Տէրվիշներուն դէմ արշաւող գունդը Հընթըր զօրավարին հրամանատարութեամբ յուլիս 29ին Մէրավիէն մեկնելով, օգոստոս 7ին յարձակած է Ապու-Համէտի վրայ։ Սոսկալի կռիւէ մը վերջ այդ բերդաքաղաքը առնուեցաւ։ Երկու անգլիացի սպաներ սպաննուեցան։

ՃԵՌԱԳԻՐ

ՄԱՏՐԻՏ 13 Օգոստոս. — Մ. Քանովաս տէլ Քասթիլյոյի յուղարկաւորութիւնը այսօր կատարուեցաւ առանց պաշտօնական շքեղութեան, հանգուցելոյն փափաքին համեմատ։ Ահագին բազմութիւն մը ներկայ էր։ Ո և է միջադէպ տեղի չունեցաւ։

—Կը հերքուի ներքին գործոց նախարարին հրաժարման լուրը։

ՍՈՖԻԱ.— Պուլկար պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը հաստատուի թէ Աւստրիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ երեւցող դիւանագիտական խզումը աւելի արդիւնք է Աւստրիոյ դժգոհութեան և դժկամակութեան, զոր ունեցաւ երբ Պուլկարիա Ռուսիոյ հետ հաշտուեցաւ, քան թէ Մ. Սթոյլոֆի տեսակցութեան, զոր արդէն անճիշդ կերպով արտատպած էր Պէրլինի թերթը և զոր հերքած էր Պուլկար նախարարապետը։

Ս. ՊԵՏԸՐՍՊՈՒՐԿ.— Նովոյէ Վրէմիա իր այսօրուան թուով շահագրգիռ յօդուած մը կը հրատարակէ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ յարաբերութեանց վրայ։ Կեզրակացնէ ըսելով թէ Հանրապետութեան Նախագահին ըլլալիք փայլուն ընդունելութիւնը պիտի ապացուցանէ Ֆրանքօ-Ռուս նիզակակցութեան անկեղծութիւնը և հաստատութիւնը։

ԼԻԶՊՈՆ. — Բորթուկէզ կառավարութիւնը որոշեց նոր զօրքեր ղրկել Մոզամպիք։ Զինուորները պիտի մեկնին օգոստոս 22ին։

ՏՈՒՐԻՆՕ (Իտալիա). — Սէնթքլ թերթը կը կարծէ գիտնալ թէ Տուրինոյի կոմսը մենամարտի հրաւէր ղրկած է Օրլէանի Հանրի իշխանին։ Կոմսը գաղտնի կերպով մեկնեցաւ։ Ոստիկանութիւնն անգամ անոր մեկնումը իմացած չէ։ Իրեն հետ կերթան Ճինորի մարքիզ և Թիլինապահ մը։ Տուրինոյի կոմսը եղբօրորդի է Ումպէրթօ թագաւորին և եղբայր Աօսթայի դքսին, և կարգուած է Օրլէանի դերդաստանին պետին քրոջ՝ Հելէն իշխանուհւոյն հետ։

ՔԻԼ.— Կայսերական Հոհէնցոլլէրն զբօսանաւը Քիլ եկաւ իրիկուան դէմ, իր մէջ ունենալով կայսրն ու կայսրուհին։

ՓԱՐԻԶ.— Օրլէանի Հանրի իշխանը՝ պատասխանելով Աօսթայի դքսին նամակին՝ որով կը խնդրէր արիւնհեղութենէ զգուշանալ, կը յայտարարէ թէ անկարելի է իրեն ետ քաշուիլ։

—Կը հաւաստուի թէ Հանրի իշխան ընդունած է Տուրինոյի կոմսին հրաւէրը։ Կոմսը Բարիզ հասաւ։ Իրիկուան դէմ Հանրի իշխանին և Տուրինոյի կոմսին վկաները պիտի որոշեն ընդհարումին պայմանները։

—Արտաքին գործոց և գաղթականութեանց նախարարները դեռ ո և է ապացոյց մը չունին Ֆրանքօ-Սիամական նոր կռուին մասին։

ՎԻԷՆՆԱ.— Վիէննայի մէջ զրոյց կը շրջի թէ Մ. Սթոյլոֆ իր հրաժարականը տուած է։

—Վիէննական թերթերուն մեծագոյն մասը, մանաւանդ կէս պաշտօնական Վիէնէր Աբէնտբօսթ, յօդուածներ կը հրատարակեն Պուլկարիոյ և Աւստրիոյ միջեւ տեղի ունեցած միջադէպին վրայ, և խիստ լեզուաւ և աննպաստ կերպով կը մեկնեն Պուլկար կառավարութեան դիրքը։

ՎԻԷՆՆԱ 14. — Պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ վերջին ժամուն թէ արժանահաւատ տեղեկութեանց նայելով, Մ. Սթոյլոֆ չուզելով Պուլկարիոյ համար նոր դժուարութիւններ յարուցանել, այսօր իր հրաժարականը պիտի տայ։

ՌՕՊԵՐԹ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայս. Բարձր Իրատէով, կառավարուելով է Եւրոպեան ու Ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կը կառավարուի. Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն Գաղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական եւ բուսաբանական հաւաքածոներ, եւ բնագիտական, Տարրաբանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց. նոր տնօրինութիւնք եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ռօպերթ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզուն եւ ազգային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի եւ գրականութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան քարուկէն եւ հոյակապ շէնքերը կառուցեալ են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպական կողմը գտնուող բերդերուն ետեւը բլուր մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյն և ամենէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն որ ի Ռումէլի-Հիսար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

[illegible] հետեւեալ հեռագիրը ստացած է.

Հաշտութեան ժողովին վերջին նիստին մէջ Օսմ. Պետութեան խաղաղասէր քաղաքականութիւնը անգամ մը ևս ի յայտ եկած է։ Պէտք է ըսել թէ սոյն քաղաքականութեան շնորհիւ դժուարութիւնները ամբողջովին վերցուելու մէջտեղէն։ Մ. Գամպոն Պոլսէն մեկնած ատեն ըսած էր թէ իր վերադարձին հաշտութեան պայմանները պատրաստուած ըլլալով, պիտի ստորագրուէին։ Այս խօսքը արդարեւ վստահելի չէր թէեւ, բայց դիպուածը կը ցուցնէ թէ այսպէս պիտի ըլլայ։ Գոհունակութեան արժանի նշան մը եթէ կայ, ան ալ Օսմ. կառավարութեան բարեացակամ ընթացքին հետ Մեծ Պետութեանց խաղաղասէր բաղձանքներուն բարգուիլն է։ Եթէ այսուհետեւ ալ հաշտութեան բանակցութիւններուն մէջ արգելք մը կամ յետաձգում մը տեսնուի, անոնց պատճառը միայն Յունաստանը կրնայ ըլլալ։ Յոյն կառավարութիւնը ստիպուած ըլլալով ընդունիլ տէրութեանց առաջարկները, ինչ որ ալ ըլլան անոնք, պարտի իր պարտքերու վճարման խնդրովը զբաղիլ այսուհետեւ։ Այս մասին յոյն կառավարութեան կարծիքը ուզուած է թէեւ, բայց մինչեւ ցարդ ո և է լուր չէ հաղորդուած Աթէնքէն։

—Տէյլի մէջ կը կարդանք. Հաշտութեան նախնական պայմաններուն 6րդ յօդուածը վերջերս բարեփոխուեցաւ, որուն համաձայն պատերազմական տուգանքի առաջին մասնավճարը հաշտութեան նախնական պայմաններու կնքումէն անմիջապէս յետոյ պիտի վճարուի։

Տէրութիւնները խնդրոյ նիւթ բրին Յունաստանի առաջարկը։ Պատերազմական տուգանքին փոխառութեան և հին պահանջատէրերու տուելիք երաշխաւորութեանց մասին։ Աթէնքի ռուսական դեսպան Մ. Օնու Պ. Սքուլիտիսի հետ խօսած ատեն ըսեր է թէ այդ մասին կարեւոր հրահանգներ ստացած է Պետրսպուրկէն։

—Աթէնքէն օգոստ. 10 թուականով ղրկուած գրութեան մը համաձայն, յոյն կառավարութիւնը կաշխատի Մեծ Պետութիւնները հրաժարեցնել իրենց գոնթռոլի որոշումէն և այս մասին Մեծ Պետութեանց դեսպաններուն ծանուցագիր մը ղրկած է կարգ մը առաջարկութիւններ պարունակող։ Բայց կըսուի թէ դահլիճը հրաժարական պիտի տայ, երբ երեսփոխանները որոշեն մերժել գոնթռոլը։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մ. Սինկըոս հայթայթելու վրայ է տուգանքին առաջին մասնավճարին համար պէտք եղած դրամը։

—Յոյն կառավարութիւնը անցած շաբաթ երկար բարակ գրութիւն մը ղրկեց Մեծ Տէրութեանց, որուն մէջ կը յայտարարէ թէ հաշտութեան մէկ քանի պայմանները խիստ աննպաստ կերպով մտածուած են թէեւ Յունաստանի համար, բայց սովին հանդերձ անիկա կը համաձայնի Մեծ Պետութեանց որոշումներուն, բացի գոնթռոլէն զոր պիտի մերժէ։ Իսկ գալով պահանջատէրերուն, կառավարու-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի (25)

ՔԱՄԻԼ ԲԷՌ

ԸՆԿԵՐՈՒՀԻՆ

—Ե՞ս քու ընկերուհին, ո՛չ, աւելի քու գերին... դուն զիս փրցուցիր գէշ, խորամանկ կերպով իմ ընտանիքէն, արգիլեցիր որ ունենամ զբաղումներ, բարեկամութիւններ... չուզեցիր նոյն իսկ զաւակ մը... զիս աւելի կատարելապէս ժառանգելու, հպատակեցնելու համար... Ե՞ս քու նմանդ, հաւասարդ,—ի՞նչ կըսես... Ես աղախին մը, կարասի մ'եմ տունին մէջ, զոր կը գտնես, կը թողուս քմահաճոյքիդ համեմատ... Կապրինք, կուտենք, կը քնանանք, կը սիրենք ինչպէս որ կուզես... Դալով ինծի, ի՞նչ կարեւորութիւն ունին իմ փափաքները, կամքերս, երազներս... Երբեք տեսա՞ր այն անձկութիւնները, ուրկից անցայ հասնելու համար հո՛ն՝ ուր եմ այժմ... Տեսա՞ր որչափ փորձեցի սիրել քեզ հակառակ բոլոր խայտառակութիւններուն, պատրանքներուն զոր ինծի կը պատճառէիր... Ի՞նչպէս օր ըստ օրէ կը կալուէի սա՛ զգացումին, յետոյ միւսին... մինչեւ որ վերջապէս դժս, համբերութիւնս հատաւ...

Լուի ապշեցաւ։

—Աստուած իմ, Ռընէ, կը դարձնե՛ս ինծմէ...

—Այս սուտը, պատասխանեց նէ անմիջապէս։ Բայց ուրեմն բան մը չհասկըցար... Ինչպէս, դուն ամէն բան պատուեցիր, աւրշտկեցիր, աղտոտեցիր իմ մէջ... չկայ յուսախաբութիւն մը, դառնութիւն մը որմէ անխնայէիր զիս, և հիմա կը զարմանաս որ վերջապէս յափշտակուեցայ, հեռացայ քեզմէ...

Լուի ոտքի ելաւ, քալելով սենեակին մէջ, խուլ ցասում մը կը բարձրանար անոր մէջ։

—Մտիկ ըրէ... Այս ամէնը հիմա ըսելու պէտք չկար... Եթէ իմ մէջ կամ իմ շուրջ բանի չէիր հաւնէր, պէտք էիր անմիջապէս դանգատիլ... Ի՞նչ բան երբեք մերժած եմ ես պահանջածներէդ... Այսօր յանդիմանութիւններդ այլ եւս արժէք չունին... Հանրածանօթ և դիւրին ջատագովութիւնն է այդ զոր բոլոր կիները մէջ կը բերեն... Եթէ յանցանքի մէջ իյնան, պատճառը իրենց ամուսինն է...

Ռընէ.

—Եւ իրաւցնէ յանցանքը որո՞ւնն է... Դուն չէ՞ս որ զիս վարժեցուցիր հոգիի և մարմինի ամէն մերկութիւններու... Քեզմէ վերջ բան մը չէր կրնար այլ եւս սուզի նստիլ կամ ամչցնել զիս...

Բոլ զայրացաւ.

—Ուրեմն կիներուն պատիւը անոնց ամօթխածութի՞ւնն է... այտերուն վրայ համբոյրի սովորութիւն են...

Ռընէ խիզախեց.

—Ամէն պարագայի մէջ ամօթը միայն կը մնայ երբ ամուսին մը այն վիճակին մէջ կիյնայ որ իր կինը չկրնար սիրել զինքը... երբ այդ ամուսինը կը զլանայ սիրուն ճագուկներ, որոնցմով կրնայ կինը շատ բան մոռնալ, ներել... որոնց համար կրնայ զգուշանալ շատ գործերէ...

Լուի ձեռքի շարժում մ'ընելով.

—Ա՜հ, այս՛, միշտ զաւակի խօսքը...

Ռընէ ինկաւ երկար աթոռին վրայ, ակընկառոյց։

—Ա՜հ, նա... նա... նա... զաւակիս տեղը դրած էի զինքը...

Եւ յուսահատութեան յանկարծական յիշատակով մը, նուաղեցաւ, իր դէմքը ծածկելով իր ձեռքերուն մէջ, դառն արցունքներ իր աչքերէն հոսելով։

Բարկութիւն մը ճաճանչեց Լուիի բիբերուն մէջ։

—Ռընէ՛... Անոր վրայ մի խօսիր... Անոր անունը մի' արտասաներ... Հանդարտ ըլլալ կուզեմ... պիտի ըլլամ... Բայց պէտք չէ զիս ծայրայեղութեան տանիլ...

Բայց Ռընէ անոր մտիկ չէր ըներ, իր խորհուրդը Բոլի կողմը դարձած էր, անոր պաղած մարմինին մօտ... յեղյեղելով մահուան սոսկալի պատկերը... անդարմանելի կորուստին սաստկութիւնը...

Եւ մինչդեռ իր հեկեկանքները կը կտրատէին սենեակին տխուր լռութիւնը, Լուի կերթար կուգար կանոնաւոր պտոյտով մը, գլուխը ծռած, ապագան աչքի առջեւ բերելով գերագոյն յուսահատութեան մը մէջ։

Հիմա կը ցաւէր որ առաջին վարկեանին բիրտ կատաղութիւնը կորսնցուցած էր... Ինչո՞ւ համար խորհրդածութիւնը, քաղաքակիրթ մարդուն մեքենական տիրապետութիւնը այնքան շուտով յաղթեցին անբանին։

Մօտեցաւ պատուհանին, տեսաւ որ իր աշխատաւորները կը մեկնէին արուեստանոցէն, խորհեցաւ ընելիք նախաճաշին, զինքը ընդդրկող սովորական կեանքին վրայ...

Ի՞նչ պիտի ընէին հիմա։—Ի՞նչ արհամարհելի զիջումներ պիտի ընէին իրարու... Ի՞նչ ողորմելի հաշտութիւն մը պիտի միջամտէր։

Հասարակութեան ուշադրութիւնը իր կողմ դարձնող մարդ չէր... կատէր դայթակղութիւնը և կը վախնար անկէ... Վստահ էր իր բարեկամներու խմբին դատապարտութեան վրայ... Պիտի ստիպէր այդ կինը որ լռէ, և բան մը դուշակել չտայ ուրիշին... Արդէն կը ճանչնար զայն. վարկենական այս ապստամբութիւնը չէր կրնար տեւել... շուտով գլուխ պիտի ծռէր, պիտի հպատակէր...

Գնաց նստաւ աթոռի մը վրայ, ողնաբեկ, հիւանդագին, հալումաշ։—Պիտի շարունակէին ապրիլ միասին... Նոյն իսկ այն իրիկունը, ծառաներուն համար, ստիպուած էին մէկտեղ քնանալ, սովորականին պէս...

Յետոյ փորձեց թափանցել ապագային երկար տարիներուն մէջ։—Պիտի մոռնա՞ր... պիտի ներէ՞ր... Ի՞նչ պիտի ըլլար անոնց գոյութիւնը։

Եւ անտարբեր ըլլալով իր կնոջ վշտերուն, ինք Լուի կարդահատէր իր տժգոյն, դիւրախաբ օրերուն վրայ...

Յետոյ ոտքի ելաւ, ինքզինքը թօթվեց... Յանկարծ անհուն արհամարհանք մը ծնաւ իր մէջ կին արարածին համար։

Սա՛ կին ըսուածը, բարեկամուհի՞, հաւասա՞ր, ընկերուհի՞... Ո՜հ, քաւ լիցի...

Լուի դառնապէս ժպտեցաւ իր ապշութեան, իր կուրութեան վրայ...

Եւ անկողնին վրայ ակնարկ մը նետելով, ուսերը թօթվեց արհամարհանքով.—Աստուած իմ, իրա՛ւ, կիները պէտք են... առողջապահութեան համար...

Թարգմ. ԵՐՈՒԱՆԴ Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՎԵՐՋ

թիւնը պիտի կրնայ յարմարիլ անոնց հետ որով Գերմանիոյ առաջարկին տեղի չմնար։

—Աթէնքէն կը գրեն Մէնհստրբուրկի թէ Յունաստան վերջին ատրճան կաշխատի, հաշտութեան կնքումէն յետոյ վճարուելիք պատերազմական տուգանքին առաջին մասին համար (մէկ միլիոն ոսկի) հարկ եղած դրամը հայթայթել։ Իր հին առնելիքատէրներուն պահանջքները տալու համար նոր փոխառութիւն մը պիտի կնքէ։ Կիմացուի թէ կառավարութեան կողմէ գոնթաօլի դէմ եղած բողոքը ազդեցութիւն չէ ըրած։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Հիմա որ Պատրիարքարանի ելմտացոյցը Ազգ. Վարչութեան գրասեղանին վրայ դրուած է, զայն հաւասարակշռելու կամ պարտկելու համար, կը փութանք Ազգ. Վարչութեան, մանաւանդ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր խոհին ուշադրութեան ներկայել կամ աւելի յիշեցնել պարագայ մը, որ կրնայ գերազանցապէս հաւասարակշռել Պատրիարքարանի ելմտացոյցը։ Ահա թէ ինչպէս.

Կը յիշուի՞ արդեօք թէ քանիցս ազգային թերթերու մէջ գրուեցաւ որ Արմաշի Դպրեվանքին շրջանաւարտ վարդապետները երկերկու տարուան համար պաշտօնի պիտի կոչուէին Ազգ. Վարչութեան դիւաններուն մէջ, թէ՛ իբրեւ կարող հաշուագէտներ և թէ՛ իբրեւ կարող քարտուղարներ. անկից վերջ գաւառները պիտի ղրկուէին իբրեւ Առաջնորդ կամ Պատր. փոխանորդ, և անոնց տեղ Պատրիարքարանի մէջ պիտի տեղաւորուէին ուրիշ շրջանաւարտներ, և այսպէս շարունակաբար։ Դժուար չպիտի ըլլայ այս հին որոշումը գործադրել, եթէ չվախնանք կանոնաւորութենէ և կոկիկ ընթացքէ։ Դպրեվանքի խեղճ վարդապետները աղէն անդին ժամավաճառ կըլլան, և հազիւ կիրակի օրերը կերեւին եկեղեցիներու մէջ։ Աղէկ չէ՞ր որ անոնք չէնքով շնորհքով դիւանական յարմար (և ո՞րը յարմար չէ) պաշտօններ ստանձնեն, զոր պիտի կատարեն ամեն ձեռնհասութեամբ. այս մասին տարակուսիլ հարկ չէ։

Համարձակեցանք այս հին սակայն գեղեցիկ գաղափարը յիշեցնել Ազգ. Վարչութեան։

Մեր ուրբաթ օրուան թուոյն մէջ ըսած էինք թէ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը նոյն յարկին տնօրէնը ընտրած է։ Կանխահաս չէր մեր տուած տեղեկութիւնը, այլ ամենաստոյգ աղբիւրէ գիտենք թէ ընտրուողին մասին թէ՛ մեր և թէ՛ մասնաւորներու ըրած դիտողութեան վրայ, Հոգաբարձութիւնը ետ դարձած է առայժմ իր որոշումէն։ Ահա այս է ճշմարիտ ճշմարտութիւնը։

Ֆորչանի ուսուցչուհի կարգուած է արդէն Օր. Արաքսի Արապեան։ Կը լսենք որ Ֆորչանի Թաղ. Խորհուրդը Միհրան Մօղեան էֆ.ի հետ բանակցութեան մէջ է, տեղին դպրոցին տնօրէն-ուսուցչութիւնը անոր յանձնելու համար։

Գումգափուէն հետեւեալը կը գրեն մեզի.

Գումգափուի չորս թաղերու Ազգատախնամին հիմնադիր ժողովը կը կարծէ թէ իր պաշտօնն է։

Ա. Տնօրէն խորհուրդներ կարգել։

Բ. Հրաժարեալ տնօրէն խորհուրդներու հաշիւները քննել։

Ազգատախնամը իր կազմութեան ժամանակ, այսինքն տասն և մէկ տարի առաջ, իրեն հիմնադիր ժողովոյ անդամ ունեցեր է երեսուն և վեց հոգի, տասնցմէ մահով և այլ և այլ պատճառներով պակսեցան ու տասնը չորս հոգի միայն մնացած են այժմ։

Այս տասն և չորս հոգիներուն մեծ մասը այնքան հլու են հանդէպ իրենց Ատենապետ էֆէնտիին, որ անոր ցոյց տուած անձերը, երբ տնօրէն խորհրդի նոր անդամ կ'ընդունին առանց առարկութեան և արդէն թաղէն հեռու՝ թաղեցիները և աւելի նոր հասածները չճանչնալով պարտական են քուէ տալ անոնց որոնց քուէ տալ կ'առաջարկուի։ Բայց գործնականին սա է որ իրենց ձգած Ատենապետ էֆէնտին ընկերութեան բաժանորդ ըլլալէ շատոնց դադրած է և ընկերութեան բարա մը չէ տուած, որով պարտ էր և ոչ մէկ ձայն ի յրաւունք ունենալ ժողովին մէջ. այս պարագան ամեն մարդ գիտէ։ Եթէ … ութիւն մը ունի մեր Ատենապետը, … է որ հրաժարեալ տնօրէն խորհուրդներու հաշիւները կը քննէ (***) և նորեր կը կարգէ, բայց այս անուանումներուն մէջ իր շահը և ազգատախնամին շահը խոտորնակ կը համեմատօն իրարու, և այս բաներս կընէ ի դիմաց իր ժողովին որ ըսել է ի դիմաց իրեն։

Սակայն հիմայ և մանաւանդ վերջերս բաժանորդները և թաղեցիները յուզեալ կը հարցնեն։

—Մինչեւ ե՞րբ պիտի տեւէ այս կատակերգութիւնը։

—Քանի՞ տարուան համար սակարկած են այս հիմնադիրը Ազգատախնամին գլուխը կենալու։

Ո՞վ պիտի տայ ասոնց պատասխանը։

Դ.

ՆՄՈՅՇ

ԲԻՐՄԱՍԹԻ ԿՐԹԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ

Պաշտօնական խօսակցութիւն մը՝ որուն ունկնդիր ըլլալու գժբաղդութիւնն ունեցայ, չեմ վարանիր հրապարակել, տեղւոյս կրթասիրական զգացմանց վրայ գաղափար մը տալու համար ընթերցողին։

Ազգային անտուկը ունի ամսական է 5–6 ոսկիի հասոյթ մը. սա անբաւական կանոնաւոր վարժարանի մը պիտաճէն լրացնել։ Թաղականութիւնը այս բացը գոցելու միջոցներ կ'որոնէ. ի մէջ այլոց ժողովուրդի քսակին դիմել. անիրաւութիւն մը կը համարին կարողէն պահանջել. ղաւակ ունեցողներէն կորզեն ուզել. սա ալ դժբաղդաբար իւր խոչընդոտներն ունի, վասն զի Աստուած աղքատին զաւակը կաւելցնէ, հարուստին ստակը։ Խորհրդականներէն մին՝ անձուկ գաղափարով մը հետեւեալը կառաջարկէր.

«Նկատելով որ կրթական պիտաճէին «բացը անհնար է գոցել. նկատելով որ «ծնողք իրենց սահմանուած թոշակը վճա-«րել կը դժկամակին. պէտք է գոցել ու-«սումնարանը. երկու ոսկիով միայն վար-«ժապետ մը դնել աշակերտաց հասարակ «կարդալ ու պարզ գրել սորվեցնելու հա-«մար. մեր մանկունք աւելին պէտք չու-«նին. ուզողք կրնան ուրիշ վարժարաններ «ղրկել։ Եւ այս ողորմելի առաջարկին «տէրը զաւակ չունի։»

Մտածել թէ կրթական գործի վարիչներու մէջ տակաւին կը գտնուին այս տեսակ յետադէմ գաղափարի տէր անձինք։

Փառք որ անմեղ մանկտիք իրենց պաշտպանն ունեցան զիրենք տգիտութեան ճանկերէն պրծելու. երիտասարդութիւնը, որ ոգի ի բոին աշխատեցաւ այս գաղափարի իրականացումը արգիլել. և յաջողեցաւ. ապրին։

Ս. Հ.

Բիրմասթը, 23 յուլիս 97

ԱԶԴ

Խնամակալութիւնս կը փութայ ծանուցանել որ, Ազգ. Կեդր. Վարժարանի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտ. 1 ին Բշ. օրն։

Աշակերտիլ փափաքողք կը հրաւիրուին ներկայ թուականէս սկսեալ՝ ամեն Բշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերն ներկայանալ Խնամակալութեանս և անուննին արձանագրել տալով՝ հարկ եղած տեղեկութիւններն ստանալ։

Մտից քննութիւնք տեղի պիտի ունենան Օգոստոս 20 Դշ. օրն։

Իսկ թաղային նախակրթարանի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ ներկայ ամսոյ 20 ին և դասախօսութիւնք պիտի սկսին Օգոստոս 25 Բշ. օրը։

Ի Դիմաց Խնմկլ. Կեդր. Վարժարանի

Վ. Ատենադպիր	Վ. Ատենապետ
ՅԱԿՈԲ ԷՍԱՅԵԱՆ	Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Թիւ 197	1—6

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 9 (Ն. Տ.)։ Դպրոցական տարեթոշակն է 10 օսմ. ոսկի, հատուցանելի երկու մասնավճարով. 5 ոսկի սեպտ.ի սկիզբը. 5 ոսկի Բ. շրջանին սկիզբը։ Դաշնակի համար 3 և երգեհոնի համար $1\frac{1}{2}$ ոսկիի յաւելուածական գումար մը կը պահանջուի։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ Յովհաննէս էֆ. Փոնտայեան Ամերիգան խան, կամ առ Տր. Սերովբէ էֆ. Գավաֆեան, Ատաբազար։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 189 — 3—6

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Լիբանանի կառավարիչ կարգուեցաւ Նաում փաշա։

Էօնկիւբիւի Պօղազլեան գաւառակին գայմագամ կարգուեցաւ Եէլվաճի նախկին գայմագամ Ալիբօ էֆէնտի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Կայս. անձնական բանակին հրամանատարներէն Հիւսէյին փաշա և կայս. Թիկնապահ Մէհմէտ պէյի Մէճիտիյէի ականակուռ պատուանշանները շնորհուեցան։

ՍԷԼԱՄԼԸՔ

Սէլամլըքի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ ուրբաթ օր։ Վեհ. Սուլթանը Չըրաղան պալատէն Համիտիէ մզկիթը գնաց ուր կէսօրուան աղօթքը կատարելէ յետոյ միեւնոյն չըրաղանով կայս. Պալատ վերադարձաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒՄ

Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, հոլանտական դեսպան Մ. Վանտէր Սթալ, մասնաւոր արտօնութեամբ Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ։

—Կայս. Իրատէով Եըլտըզի Բարեգործական Շուկային բացումը պիտի կատարուի Ն. Վեհափառութեան Գահակալութեան տարեդարձին օրը որ է 19 օգոստոս երեքշաբթի։

Շաբաթ առտու Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանին, իշխանութեան 10րդ տարեդարձին առթիւ հանդիսաւոր գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան Բերայի պուլկարական մատրան մէջ։ Ներկայ էին Մ. Մարգօֆ, գործակատարութեան պաշտօնէութիւնը և պուլկար գաղթականութեան երեւելիները։ Կրօնական արարողութեան կը նախագահէր Գեր. Էկզարքը։

—Վեհ. Սուլթանը, շաբաթ օրուան տօնին առթիւ Լիագամի ոսկի և արծաթ շքադրամները շնորհեց պուլկարական գործակատար Մ. Մարգօֆի, Ա. կարգի Օսմանիյէ նշանով ելեւմտից նախարար Մ. Իվան Կէշօֆի, Ա. կարգի Մէճիտիյէ ներքին գործոց նախարար Մ. Պինեֆի, Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Մ. Մօզօրօֆի, Արդարութեան նախարար Մ. Թէոտորօֆի և Կրթական նախարար Մ. Վէլիչգօֆի։

Պուլկարաց էկզարքին ալ Թանկագին ընծաներ շնորհեց։

—Մոսկուայի բժշկական համաժողովին օսմ. պատուիրակ Տոքթ. Ճէմիլ փաշա շաբաթ օր մասնաւոր կառախումբով Մոսկուա հասեր է։ Կայսրանին մէջ ընդունուեր է համաժողովին կողմէ ղրկուած մասնաւոր պաշտօնեաներու կողմէ և Բէթրսպուրկ պանդոկը առաջնորդուեր է։

—Համբաւաւոր երաժշտագէտ Կօաթէլլի փաշա Եըլտըզի Բարեգործական Շուկային ձօնուած Շէֆքաթ անուն քայլերգ մը յօրինած է։

—Թօփհանէի և Զէյթուն Պուրնուի արքունի գործարաններուն մէջ ձուլուած թնդանօթները որ տեղեկները Զաթալճա ղրկուած էին, մասնաւոր պաշտօնեաներու ներկայութեամբ փորձուելով պահանջուած արդիւնքները ցոյց տուած են։

—Նօռ, որ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բերանն է, կը հերքէ այն զրոյցը որպէս թէ Մ. Նէլիտօֆի Կ. Պոլսէն Հռոմ փոխադրուիլը նշան է թէ անիկա Զարին երեսէն ինկած է և թէ Մ. Զինովիէֆ Պոլիս կուգայ Ռուսիոյ քաղաքականութեան Արեւելքի մէջ նոր ուղղութիւն մը առած ըլլալուն առթիւ։

Մ. Նէլիտօֆի Հռոմ փոխադրուիլը, լոկ դեսպանին առողջական վիճակին համար է։ Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը բժահաճոյքէ և փէշ-գ հովերէն կախում ունեցող քաղաքականութիւն մը չէ. անիկա միշտ անփոփոխ եղած է և կը մնայ դաբերէ ի վեր։ Հետեւաբար Մ. Զինովիէֆ իր նախորդին խաղաղասէր քաղաքականութեանը պիտի հետեւի միշտ և իր երիտասարդութեան լաւագոյն օրերը Արեւելքի մէջ անցուցած և Արեւելեան խնդիրներու խորամուխ եղած ըլլալով, անտարակոյս ենք թէ մեծ յաջողութեամբ պիտի վարէ իր նոր պաշտօնը։

—Վեհ. Սուլթանը երեք հարիւր օսմ. ոսկի շնորհեց Մանասթըրի հրկիզեալներուն, որ ջերմագին աղօթքներ ըրին Ն. Վեհափառութեան Թանկագին կենաց համար։

—Մէնթէշէի մէջ գտնուած Քրօմի հանքի մը շահագործումը Պ. Ճէյմս Վիթթլօ տրուեցաւ վաթսուն տարուան համար։ Տէնիզլիի Գարա աղաճ գաւառակին մէջ գտնուած Քրօմի ուրիշ երեք հանքերու շահագործումն ալ տրուեցաւ, նոյնչափ պայմանաժամով, Եահեա Հաքքըի փաշա, Մահմուտ պէյի, Մուսա Քեազիմ և Ապտիւլ Քերիմ էֆ.իներու և Էմինէ, Զարիֆէ ու Վէսիլէ հանըմներու։

—Պարսից Շահը Առիւծ-Արեւի մեծ պատուանշանը շնորհեց Վեհ. Սուլթանի սենեկապետ Ահմէտ Իզզէթ պէյի։

—Ուրբաթ առտու Թրիէսթէն Պոլիս եկաւ Լոյտի 7,000 թօնօ տարողութիւն ունեցող Մօռուքօ շոգենաւը որ նոր շինուեցաւ Կլասգօվի գործարանին մէջ։ Մօռուքօ Պաթում պիտի երթայ 160,000 սնտուկ քէթրօլ առնելու Եօքօ Համար համար։

—Կայս. կառավարութիւնը Կիպրոսի միւֆթիին շքադրամներ պիտի ղրկէ։ Զինուորական հաստատութեանց հանգանակութեան 2,000 ղրշ.է աւելի նուիրողներուն բաշխուելու համար։

—Սաղահ կը գրէ թէ մեծ փութով առաջ կը տարուին Տարտանէլի ամրութեանց շինութիւնները։

—Իզմիրի Հաճի Տավուտ շոգենաւային ընկերութիւնը Աշխօ անուն նոր շոգենաւ մը գնեց։

—Վոյօի ոստիկանութեան Բ. գոմիսէր, Խալիլ Խլուսի էֆ. ձերբակալելով Սելանիկ ղրկեց Իսաքիթօ Սարի անուն չարագործը որ ասկէ 5 6 տարի առաջ Պոլսոյ մէջ Փօգլաճը Նուսաւիփը սպաննելով Յունաստան փախած էր։

—Ակնայ Վանք գիւղի Այեօրկի եկեղեցին, յուլիս 20 ին գիշերը գողեր մտնելով 35 օսմէ աւելի արծաթեղէն կը գողնան. տեղին ոստիկանութիւնը եղելութիւնը իմանալով անմիջապէս կըսկսի փնտռել գողերուն հետքը և Սանտըգ Պաղլարը բռնուած տեղէն կը գտնէ գողցուած իրերը, քարերու մէջտեղ պահուած, զոր նոյն եկեղեցին յանձնելով կը հետամտի գտնել գողերը։ Հաստատուած է թէ ասոնք Եփրատ գետէն անցած են տիկներու միջոցաւ։

—Շաբաթ իրիկուն, Ինկիլիզ Էօմէր, Ղալաթիոյ սրճարաններէն մին նստած ատեն, Քէմախցի Թահիր հոն մտնելով կռուի կը բռնուի Էօմէրին հետ. ասոր վրայ վերջինը կը հանէ իր դանակը հակառակորդը զարնելու համար. բայց Թահիր ճարպիկ բռնելով կը խլէ դանակը Էօմէրին ձեռքէն և ձախ ծծին տակէն վիրաւորելով զայն կը փախչի. բայց ոստիկան մը հալածելով զայն կը յաջողի ձերբակալել արիւնոտ դանակը ձեռքը։ Էօմէր առած վէրքէն քիչ յետոյ կը մեռնի։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը մնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չիկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջ—Բեան ի՞նչ է կեանքը.—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնագործ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երերուն և անարմատ ակռաներն, արհեստական ամենաազդեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Ակռէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը դարմանէ ժամ 9էն (Ը.Ե.) մինչեւ իրիկուան 5. Բերա, Փրանսական դեսպանատան դէմ, 374 թիւ տունը։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 2 Օգոստ. 97 ժամ $9\frac{1}{2}$

Օսմ. Քօնսօլիտ	ղրշ.	24—18
Րէժիի պարտաթուղթ	լիրա	15—24
Բուլմէլիի երկաթուղի	Փրգ.	116—
Օսմանիէ	»	395—
Բաւօրիթէ	»	452—
Քարափներու պարտաթղթ.	»	456—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—90
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—10

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	Ղշ. Բր.
Մէճիտիէ	108—03
Մէթալիք	98—20
Մանր արծաթ	103—20
Անգլիական ոսկի	109—34
Փաղղիական »	87—09
Գրիմից	51—60
Ռուսյ Թղթադրամ	8—58

ԱԶԴ

Հանրային Պարտքի տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանի ուսանողներուն թէ այդ հաստատութիւնը պիտի վերաբացուի յառաջիկայ 10/22 սեպտ. 1897 և դասերը պիտի սկսին յաջորդ օրը։

Հետեւաբար կը հրաւիրուին Ա. և Բ. կարգի ուսանողները, յիշեալ թուականին ներկայ գտնուիլ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանը։

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Տոքթ. Նիքօլաիտիս կը ծանուցանէ որ, ծննդական գործարաններու ընդհանուր հիւանդութիւնները և մասնաւորաբար թէ հին և թէ նոր սկսած գաղղիական ախտն ու ջերմամիզութիւնը (պէլ սօգուգլուղը) 5 6 օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ, առանց բնաւ ցաւ զգացնելու. իր դարմանած հիւանդները այլեւս բնաւ ենթակայ չեն ըլլար որ միզանցքի նեղուածքի, ոչ ըռբօսթաթի և ոչ ալ ջերմամիզութեան. կասկածողները կրնան բժշկուելէ վերջ վճարել այցագինները։

Կը գտնուի ամէն օր առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Ղալաթիա կամուրջին գլուխը Սըվաճի-օղլու խանին կից 5 թիւ դարմանատունը։ (Թիւ 174)

ԲԱԶԷ

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Ապուտ Էֆէնտի Նէնի Չարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ պատրաստ և թէ չափու վրայ հանդերձեղէնք։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ չուխայներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն խոկոյն կը պարզէ լաւ դիտողին։ Գերման-Աւստրիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պելճիական լաւ ապրանքներ տեղական ընտիր գործաւորութեամբ պատրաստել և անլուր գներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն ալ։

Վերջին գին. Թիւը 2 ղրշ.

540 — 11—100

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեքտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՅԱՆՁՆԱՌՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

14 եւ 19, Չիվէր Պէյ խան, 14 եւ 19

Քիւրէքճիլէր — Կալաթա

ՈՒՆԻՕՆ

Ապահովագրական Ընկ.

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հիմնեալ 1828 և 1829ին

Հաստատեալ ի Փարիզ, Վանդ փողոց, Թ. 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլ. եւ երաշխաւորուԹ.	Ֆր.	94,800,000
Հասոյթ 1895 տարւոյ	»	16,870,000
Հատուցուած վնաս	»	202,000,000
Երաշխաւորեալ դրամագլուխք	»	$15\frac{1}{2}$ միլիառ

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ եւ պահեստք	Ֆր.	131,000,000
Հասոյթ 1895 տարւոյ	»	17,400,000
Հատուցուած վնաս	»	75,000,000
Ապահովագրեալ գումարներ	»	250,000,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել առ մաս, նաւոր տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ԴԱՑԵԷՐԼԵԱՆ, ի Կ.Պոլիս-Գարաքէօյ, Եէնի խան, Ա. յարկ։

Կենաց ճիւղին մասնաւոր Տեսուչ

ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՍԴՈՐԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անոր ուշակած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ՚է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակին՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 14,500,000
Պահեստի դրամ	» 21,173,000
Տարեկան հասոյթ	» 44,820,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և ... և այլ ... գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակա... ով ... [illegible]

572

ԳԱՈՒԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անձնիատիս խան. 12, 1, 4

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ԹԻՕԼԴԸՐ ՁԻՆՃԸԼ

Հիւլէ խան, Թիւ 2—3, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ՚է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՔՆՆԻՉ ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 4/16 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին ետ միջօրէի։

Գշ. 5/17 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբավ

Դշ. 6/18 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Դշ. 6/18 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտ. ժամ 10ին։

Եշ. 7/19 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուր. 8/20 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանՍուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Յուլիս 5/17, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Թոր-Սայիտ զացող շոգենաւին։ 562

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿ. Ա. Ն. և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Պաթումի միջեւ կանոնաւոր ճամբորդութիւն

Սեւ-ծովի շոգենաւը Նովօրոսսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում օգոստ. 17ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Մինկրէլի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի օգոստ. 24ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիօն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղիներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար

ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ

575 Թահթաքալէ փողոց Թ. 10

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլէ, Պօրտոյէ, Մէջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ կանոնաւոր ուղեւորութ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Րամզէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլը	3000	Կասքընի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ

Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՍՕ և ԸՆԿ.

568 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրբուլ

ՏԱՐ ԻՒՍ ՍԷՆԱԱԻ ՕՍՄԱՆԻԷ

Թէբէուբէ վէ Տօղրամա ֆապրիգասը վէ տէբօղիրօսու Միւբր Գափու օտասի խըկրէւի միմարըն

Մաքրուհճըլարտա Բիւչիւք Ապտուլ էֆէնտի խանընտա Նօ. 1։ || Սեազմա զաքուսընտա Թէբլաուէհրլերտէ Նօ. 13

Խանէ ինշասը իչին լազըմ օլաճազ հէր նէվ բէրէսթէ վէ տօղրամա վէ սաիրէ եանի կալացտան վէ եախտա ֆապրիգա մալինտէն կէչմէ տէօշեմէլիքլէր վէ բընտէլէնմիշ յամգալը չիւտէնէ զաքլամալար. հէր նէվ բասա վէ զօլթուգ սիլմէլէր վէ զաբուբլըրվազլարըը, վէ էպնիւէնին իչ վէ տիշ Թաբաֆընա լազըմ օլան սիլմէլէր վէ օյմալար, տանթէլալար, տօղրամալար վէ դայրիհիմ. մէզքիւր ֆապրիգատա պուխար մաքինալարը իլէ մունթազամ վէ նէվուսու, տէստեհահլըրտա իմալ օլունուպ, նէֆասէթ վէ զէրաֆէթը ֆէվգ էլատէսի իլէ պէրապէր, բէզապէթ զապուլ էթմէզ տէրէճէտէ էհվէն ֆիեաթլա ֆիրուխթ օլունմագտա տըր, միւֆրէտաթը պալեասա կէօսթէրիլէն բէրէսթէ վէ տօղրամալարըն իշլէնմիշլէրի սաիր մահալտէ ֆիրուխթ օլունան խամ բէրէսթէ ֆիաթըրնտան տահա էհվէն սուրէթտէ սաթըլմագտա տըր.

Մէզքիւր ֆապրիգատա դաւէէթ ճէսիմ պիր բէրէսթէ տէբօզիթօսու տախի պուլունտուղունտան, էվ եաբտըրմագ արզու իտէնլէրին պէհէմմէհալ պիր տէֆա մէզքիւր ֆապրիգաեը զիւարէթ էթմէլէրի բէնտիլէրինէ եիւզտէեիւզ նիսպէթինտէ ֆայտէլէրի օլաճաղը պէտէհի տիր.

Մէզքիւր ֆապրիգա կէօսթէրիլէն բյան վէ նիւմունէ իւզրէ էվ ինչասընը տախի Թէահիւտ էտիւպ, մալ սահիպինէ ասլա զիեան կէօսթէրմէզ։

Պունլարտան մատէ հէր նէվ էլպիսէ վէ Թահթա վէ պօեա ֆըրչալարը իլէ չամաշըր մանտալլարը տախի իմալ վէ ֆիրուխթ օլունուր. 514 22—52

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իփօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ՚օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա),

ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,

ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,

ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,

ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,

և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ

ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պոլիս, ՃԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1897 Յունիս 14էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

(Բոլոր նշուած օրերէն) Ստորադասեան եզերքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւոց երթեւեկութեան

Ժ. Վ.		Թ.
10 50	Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի	37
12 5	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Քիրէճ. Թրպ. Ենք. ՍԹն. Մրկ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի	40
1 —	Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշ. պահ. Չպգ. Գնլ Ա, Հսր. Գնտ. Վնք. (Վնք. հաղորդակցելով Ուր-ները Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշիքթաշ	45
1 15	Ենմ. Մզպ. Պէօք. Թրպ. Ենք. (Ենք. պիտի հաղորդակցի) Պէշիկ.	39
2 10	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Միրկ. Ր. Հիս. Չէպ. ք պիտի հաղորդակցի	43
2 30	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշ, պահ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հ. Գանտ. Պէշ. (Ա. Հիս. պիտի հաղորդակցի Ուր. ները 2 40ին Վնք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկունճուկ)	37
2 50	Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Պշք. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի Ուրբաթները Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշ.	44
4 15	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ԽաԹ. Միր. Պօյ. Ր. Հիս. Պէպ. Պշք. (Պէպ պիտի հաղորդակցի ուրբաթները Արն. Գրչ. ՕրԹ.	40
5 45	Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թարպ. Պէյզ. Ենք. ՍԹն. Գանլ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշ.	21
7 —	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. ՕրԹ. Պէշիք. (Պէյզօզ Չիբ-զաք շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	19
8 15	Ա. Ր. Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹն. Պօյ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշկ.	43
10 15	Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. ՕրԹ. Պշք. ուր-ները Պէյզ.	33

Ամէն ուրբաթ երեկոները ժամը 11ին Մզպ.էն շոգենաւ մը ելնելով Պէօյ. Թար. Ենք. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. ՕրԹ. Պէշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնայ.

Ենիքէօյէն Կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 5	Ենք. ՍԹն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պշք.	38
1 45	Ենք. ՍԹն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պշք.	18

Պէպէքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 —	Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պշք	19
11 30	Պէպ. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ. Պէշք.	33
12 —	Ր. Հ. Պէպ. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ. Պշ.	21
12 50	Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշ. Գպ.	19
1 35	Պէպ. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ Պշք.	31
2 15	Պէպ. Արն. Գուր. ՕրԹ. Պէշ.	18
3 5	Պէպ. Արն. Գչ. ՕԹ. Պշք.	23
4 —	Պէպ. Արն. Գուր. ՕրԹ. Պէշ. Գպ. բացի ուր.	18
4 40	Պէպ. Արն. Գուր. ՕրԹ. Պէշ.	45
5 15	Պէպ. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ. Պշք. բացի ուր. է	34

Անատոլեան եզերքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 —	Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ.	33
11 15	Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գանլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վան. Ուրբաթները Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	44
11 50	Պէպ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. բացի Ուրբաթէ	34
12 5	Պէյզ. Բշպ. Ենք, Չպզ. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հիս. Գնտ. Արն. Վան. Չէն. Պէյլ. Գուզ. Պէշ.	23
12 40	Ա. Հիս. Գնտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշ.	33
1 10	Վնք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	23
1 30	Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գանլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. (Վնք. շոգ. պիտի հաղ. ուր-ները Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	45
2 10	Վան. Չէնկ. Պէյլէրպ. Գուզկ. Պէշ. Գպշ. բացի ուրբաթէ	21
2 55	Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշկ. բացի ուր.	33
3 —	Պէյզ. Բշպճ. Չպզլ. Գնլճ. Ա. Հ. Գնտլ. Պշք. (Ա. Հ. պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վնք Չէնկ. Պէյլպ. Գզկ. Պշք.	37
3 30	Ա. Հ. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլպ. Գզկճ. Սկիւտ. բացի ուրբաթէ	39
4 30	Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլճ. Ա. Հս. Գնտ. (Վնք. էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները 4 45ին Մէզ. էն Պէօյ. Թրպ. Չնկ. Պէյլ. Գուզ. Պշք.	38
5 10	Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.	39
7 30	Պէյք. Բշպ. Ենք. Չպզլ. Գնլճ. Մրկ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Պէպ. Արն. Վնք, Չնկ. Պէյլ. ՕրԹ. Գզկ. Պշք. հինգշաբթի օրերը ՕրԹ. Պշք. հանդիպելէ զատ Իսկիւտար ալ պիտի հանդիպի	23
9 —	Պէօյք. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպզլ. Գնլ. Ա. Հ. Գնտ. Վն. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.	18
9 30	Գնտ. Արվ. Չնկ. Պէյլ. Իսկ. բացի ուր.	34
10 15	Պէյզ. Ենք. Գնլճ. Ա. Հ. Չնկ. Պէյլ. Պշք. բց. ուր	38
10 20	Ա. Հս. էն ուղ. կամուրջ ուր. օրերը 10 50ին	45
10 35	Գուզկ. (բացի Ուր.	42
11 —	Գզկ. էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր. է	19
11 10	Վնք. էն » » »	21

Ամէն ուրբաթ ժամը 10 40ին Մզպ. շոգենաւ մը ելնելով կամուրջ պիտի իջնէ հանդիպելով Պէօյ. Թար. Պէյզ. Բշպ. Չպք. Գանլ. Ա. Հ. Գանտ-Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Իսկ.

(Բոլոր նշուած օրերէն) Կամուրջէն Ստորադասեան եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

12 45	Պէշ. ՕրԹ. Արվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենիմ. ուրբ. Պէյզ.	37
2 30	Պշք, ՕրԹ, Գրչ. Արն, Պէպ, Ր, Հ, Մրկ, Ենք, Թրպ, Պէօյ, Մզպ, Ենմ,	40
3 30	Գապ, Պշք. Գզկ. ՕրԹ. Պէյլ. Գուրչ. Չնկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Միրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ.	19
4 —	Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. ՍԹն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ.	21
5 -	Գապ. Պշք. Գզկ, Պէյլ. Չնկ. Վնք. Արնվ, Գանտ. Ա. Ր. Հս. Գնլճ, Չուպուզ, Բշպ, Պէյզ.	23
6 —	Գապ. Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Գվզ. ներ	43
7 —	Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արն. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Պէյք. Թրպ. Պէօյ։ ուր. Մզ.	18
8 30	Պշք. ՕրԹք. Արնվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենիմահալլէ	33
10 —	Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ, Գվ. ներ ուրբաթ օրերը 9 25ին Պէշ. ՕրԹ. Արն. Պէպ. Ր. Հ. Միրկ. Ենք. Թար. Պէօյ. Մէզ.	40
10 5	Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ, ՍԹն, Ենք, Թրպ, Պէյք. Մէս. Ենմ.	37
10 55	Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Միրկ. ՍԹէն. Ենիք. Թրպ. Քիրէճ. Պէօյք. Մէզ. Ենիմ.	43
11 30	Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. (Ենք. է Պէյզ. զացող շոգենաւին հետ հաղորդակցելով	45
11 40	Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹն Ենք.	38

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

12 10	Ուղղակի Ր. Հիսար բացի ուրբաթէ	19
1 —	Ուղղակի Պէպէք	34
2 30	» »	23
3 30	Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ	18
4	Ուղղակի Պէպէք	45
10 35	Պշք. Օր. Գրչ. Արն. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Չպզ. Ենք. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուր.	23
11 15	Գապ. Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հ. Պօյճ. Ենք.	18
11 45	Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Գնտ-Ա. Հս.	19
12 15	Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արնվ. Պէպէք.	33

Կամուրջէն Անատոլեան եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

12 —	Ուղղակի Գանտիլլի	34
1 —	Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հիս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Մզպ. Գավազներ	44
1 20	Պէշիք, ՕրԹ. Պէյլ. Չէնկ. Վնք. բացի ուրբ.	21
2 50	Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վնք. Գնտլ. Ա. Հ. Գնլճ. Չպզ. Բշպ. Պէյզօզ ուր. Թրպ. Պէօյ. Մզպ.	38
2 40	Ուղղակի Ա. Հիս. բացի ուրբաթէ	39
4 20	Պշք. ՕրԹ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. (ուր. Պէպէք	4
4 40	Ուղղակի Վանիքէօյ բացի ուրբաթէ	39
8 35	Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. ուր. 8 45ին Ա. Հիս Գնլճ. Չպզլ. Բշպ. Պէյզ. Պէօյ. Մզպ.	34
9 —	Պէշիք. Գնտ. Ա. Հիսար Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզօզ բացի ուրբաթէ	38
9 30	Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանք. Գնտ. Ա. Հ. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը	45
10 15	Իս, Գուզկ. (բացի ուրբաթէ)	42
10 20	Պէշք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Ր. Ա. Գավազներ	39
10 30	Պշք. Պէյլ. Չէնկ. Վնիք. Ուրբ. օրերը 20 վարկեան վերջը Գպ. Գզկ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլճ, Ենք. Բշպ. Պէյզ.	21
10 40	Իսկտ. Գզկ. (բացի ուրբաթէ)	41
11 —	ՊէշքԳզկ. Պէյլպ. Չնկ. Վանք. Պէպէք բացի ուրբաթէ	34
11 20	Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյ. ուրբաթ օրերը Գուզկունճուզ	44
12 —	Պէշ. Գուզկ. Պէյլ. Չէն. Վան. Արնվ.	21

Արտօնատէր Կ. Ս. ԽԻԹԻՒՃԵԱՆ